

den nu ligger, hvilket vil koste Staten 1,317,000 Kr., og foreslaar at flytte Godsbanegaarden ned i Mølleengen. Dette vil koste Staten 3,259,000 Kr., tilsammen vil denne Udvidelse altsaa koste Staten 4,576,000 Kr.

Hvorfor jeg ikke tror, at det er den mest økonomiske Ordning af Banegaardsforholdene, skal jeg straks forklare.

Den højtærede Minister har dog ladet et andet Forslag udarbejde, som bl. a. findes som Tillæg bag i Forslaget under Bilag D., der gaar ud paa at centralisere de forskellige Banegaardsanlæg og samle det hele nede i Mølleengen, hvor der i Forvejen ligger et Privatbaneanlæg, nemlig Hammel-Banen. Dette Forslag er ganske vist det dyreste i Øjeblikket, idet dette Anlæg vilde koste Staten 72,000 Kr. mere end Ministerens Forslag, men jeg har den Opfattelse, at det dog sikkert vil blive det mest økonomiske for Staten, og dette for det første, fordi det ikke kan være økonomisk at have Godsbanegaard og Personbanegaard adskilte saa langt fra hinanden, som Forholdet vil blive i Aarhus. Jeg mener ikke selv at være sagkyndig paa dette Omraade, men jeg har dog i dette Tilfælde nogen lokal Kendskab. Derfor tror jeg ikke, at det er økonomisk rigtigt at adskille disse Banegaarde fra hinanden. Jeg kan ikke sige, hvor store Merudgifter der daglig nødvendigvis maa komme paa Kontoen Oprangering af Godsvogne, som skulle indrangeres i personførende Tog, der skulle gaa fra Personbanegaarden, men som alligevel føre en Del Gods med sig. Men dette vil sikkert være forbundet med store økonomiske Vanskeligheder og tillige med en stor Merudgift. Det er absolut givet. Det forekommer mig ej heller at være økonomisk, som det kræves i Bemærkningerne til Lovforslaget, for at bevare Personbanegaarden paa den nuværende Plads at indskrænke Værkstedsanlægget, idet det er nødvendigt at nedrive en Del af Drejerværkstedet og Kedelsmedien og helt at nedrive Hjuldrejerværkstedet. Det sidste er et af de nyeste og bedst indrettede Værksteder, hvor alle Hjuldrejerbænke og andre Maskiner ere fundamenterede paa Cementunderlag. Værkstedsanlægget har lidt Plads nok i Forvejen, selv efter den Udvidelse, der har fundet Sted, idet der er indtaget et Stykke Jord, som tidligere har været anvendt til Haver. Jeg tror, det er meget uøkonomisk at indskrænke Værkstedsanlægget, som i Forvejen er saa indskrænket og begrænset, og hvor man derfor fører maaske den mest

uøkonomiske Drift af al Maskindrif i Landet, idet de private Arbejdsgivere indenfor Maskinindustrien umuligt kunde konkurrere, hvis deres Virksomhed var ledet paa samme Maade som der, nemlig saaledes, at en stor Del af Arbejdet udføres ved Overarbejde og ved Nattearbejde, hvor man i Overensstemmelse med andre Virksomheder, hvor der en ganske enkelt Gang arbejdes over, maa betale et ekstra Tillæg til Timelønnen af 50 pCt. Jeg omtalte dette Forhold ved Finanslovens første Behandling, at Merudgiften for et Aar for Aarhus' Værksteders Vedkommende havde andraget over 20,000 Kr., og at man ikke fik det mindste Arbejde for disse Penge, idet det kun er en Ekstraudgift, fordi Arbejdet er faldet udenfor den normale Arbejdstid. Jeg tror derfor, at det er en meget daarlig Økonomi, Ministeren tilsigter, naar han vil indskrænke Værkstedsanlægget. At udvide dette saaledes, at alt Over- og Natarbejde blev overflødiggjort, vilde ikke alene være det mest økonomiske, men det vilde tillige medføre, at man undgik det sundhedsfarlige, som ligger i saavel Over- som Natarbejde, og endelig vilde man ved at udvide Værkstederne skaffe Plads til langt flere Arbejdere. Maaske den højtærede Minister vil sige, at det er vedtaget at udvide Værkstederne, og det er ogsaa rigtigt, men den Gang tog man alt, hvad der var af Grund paa Statsbanernes Terrain. Det var lidt nok, men man maatte indrette Værkstedsanlægget derefter, hvilket vistnok er ensbetydende med, at Værkstederne trods Udvidelsen alligevel blive for smaa, inden de blive færdige, ligesom det var Tilfældet med Værkstederne nede ved Kalvebodstrand, der vise sig at ville blive for smaa, allerede forinden de blive færdige, og angaaende hvilke Ministeren for nylig er fremkommen med et Forslag om en Udvidelse, som vil medføre en Udgift paa 589,000 Kr. Hjuldrejerværkstedet skal efter Forslaget flyttes ud paa det Terrain, hvor ogsaa den øvrige Udvidelse skal finde Sted, og hvor der altsaa er disponeret over Pladsen.

Jeg tror derfor ikke, det gaar an at udvide Personbanegaardsterrainet paa Bekostning af Værkstedsanlægget, thi selv om Værkstederne blive store nok i Øjeblikket efter Udvidelsen, saa er det dog saaledes, at Statsbanerne til Stadighed forøge deres rullende Materiel, og derfor maa Statsbanernes Reparationsværksteder ogsaa kunne udvides, da der stadig bliver mere Arbejde; Værkstederne maa man nødvendigvis have samlede; man kan ikke flytte